

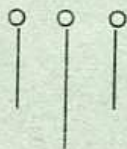
A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1910. ÉV ÁPRILIS HÓ 27-ÉN
NAGYKÁROLYBAN TARTOTT
== KÖZGYÜLÉSÉNEK ==

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

42

NAGYKÁROLY,
NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R. T.-NÁL
1910.

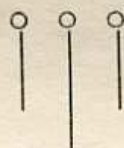
A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1910. ÉV ÁPRILIS HÓ 27-ÉN
NAGYKÁROLYBAN TARTOTT
== KÖZGYÜLÉSÉNEK ==

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

NAGYKÁROLY,
NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R. T.-NÁL
1910.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a nagykarolyi ref. egyházmegye 1910. év ápril hó
27-én Nagykárolyban tartott közgyűlésén.

JELENVOLTAK:

Berey József, esperes Domahidy Elemér, gondnok
elnökök.

Uray József, Korány János, Kincses István, Havas Gyula, Tukacs
Lajos, Király István lelkészi, — Kacsó Károly, Bodoky Béla,
Deme Kálmán világi tanácsbírák.

JEGYZŐK:

Kincses István rendes, — Deme Kálmán, Takács Ferencz
helyettes jegyzők.

EGYHÁZAK KÉPVISELŐI:

LELKÉSZEK:

Bere:	Tukacs László	—
Börvely:	Havas Gyula	—
Csomaköz:	Uray József	—
Dengeleg:	—	—
Dobra:	Korány János	—
Domahida:	Szabó Lajos	Domahidy István és Veres Ferencz
Érendréd:	Csutoros Albert	—
Érkörtlélyes:	—	—
Fábiánháza:	Asztalos Kálmán	Visky Ferencz
Gebe:	Szigethy Gyula	Jeney József
Gencs:	—	—
Géres:	Ujlaky Miklós	Jakab György
Hodász:	Lányi Elemér	—

	LELKÉSZEK :	VILÁGIAK :
Ilk :	Veres Gusztáv	—
Iriny :	Veres Imre	Sándor Károly
Kaplony :	Szabó Menyhért	—
Kántorjánosi :	—	Ibrányi János
Királydaróczi :	M. Szabó Miklós	—
Kismajtényi :	Rácz Elek	—
Mátészalka :	Kincses István	Rácz István
Mérk :	—	—
Nagydobos :	Mauritz Árpád	Szabó István
Nagyecsed :	Berey József	—
Nagykárolyi :	Asztalos György	Néma Gusztáv
Nyírmeggyesi :	Tukacs Lajos	—
Olesva :	—	—
Olesvaapáti :	Fórizs Lajos	—
Ópályi :	Király István	—
Papos :	—	—
Parasznya :	—	—
Szamosszegi :	Szabó Gusztáv	Lányi Dezső
Szaniszló :	Takács Ferencz	—
Szentmiklósi :	—	—
Jármi :	Szobonya József	—
Vitka :	Ujlaky Gábor	—

Tanítói képviselők: Nagy Ferencz, Szoboszlai Pál, Lukács Mihály.

Ügyész: Dr. Szepesi Károly.

1. sz. Esperes imája után világi elnök üdvözölvén a megjelenteket, a közgyűlést megnyitja. Jegyzőkönyv hitelesítésére Király István lelkészi, Deme Kálmán v. tb. megbizattak.

2. sz. Bányay Endre világi jegyző a megjelenésben gátolva lévén, helyettesítésére Deme Kálmán és Takács Ferencz felkértek.

3. sz. Megbízó levelek beadatván, az egyházak világi képviselői a fent kitelt sorrendben igazoltattak.

4. sz. Esperes jelenti, hogy a közgyűlésről elmaradásukat betegség s egyéb okok alapján kimentették: Sárközy Ignác, Nagy Imre, Kalmár Ferencz lelkészek, Péchy László és Dr. Falussy Árpád v. tbirák.

Tudomásul vétetett.

5. sz. Olvasatott esperes következő jelentése :

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Midőn jelentésemben egyházmegyémből általános képet kell bemutatnom, sajnálattal kell kinyilatkoztatnom, hogy e kép az eddiginél sötétebb, szomorubb. A békességnek olajága több egyházunkban lehervadt s helyette feltámadt a viszálykodás zivartara, megsemmisítéssel fenyegetve évtizedek csendes, lassu fejlődését.

És hol keressük s találhatjuk fel a romboló egyenetlenség alapját?

Sajnos, az adócsökkentési segélyben, mely hivatva lett volna szorosabbá fűzni egyháztagek és belhivatalnokok között a jó viszonyt s ime ott támadt fel a pénz démona pokoli munkájával, ahol nem reményeltük.

Azt várhattuk volna, hogy az egyes egyháztagek megszabadulván a súlyos egyházi adó terhétől s az egyházfentartásra is segélyben részesülvén: hálás szívöknek melegebb érzelmével fognak belhivatalnokaik felé fordulni s azoknak anyagi érdekeit, az állammal együtt, vállvetve iparkodnak előmozdítani s ime több helyen — nem állítom, hogy roszakaratból, de mindenestre félrevezetett, téves indulatból, — a gályarabok utódaira karaffai érzelmekkel törnek s elakarják venni ajkaiktól még a könyáztatta keserű falatot is. Lehet-e csudálkozni ily helyzetben, ha a galambi szelidséget felváltja néha az önvédelem keményebb hangja s az igaztalanul megtámadott kényszerűségből erősebben védekezik.

Néhol sikerült, habár áldozatok árán, békét kötni a harczoló felek közt, több helyen azonban még mindig ádáz harc dúl és ami legsajnálatra méltóbb, a beadott panaszok s egyesek akaratlanul kiejtett nyilatkozatai azt a gyanút igazolják, hogy a viszálykodás tüzeit egy lelkész szítja, mi alapon s mi okból, azt az esetleges vizsgálat fogja kideríteni?

Nagytiszteletű és Méltóságos Közgyűlés!

Bölcsen tudjuk, hogy a zsinat nemes intentiója az volt, hogy az igen sok helyen épen a legszegényebb sorsuakra nehezedeő óriási egyházi adózáson lehetőleg könnyítsen, az egyetemes adóalaphól nyújtandó segélylyel, de legkevésbé sem volt szándékában, hogy a belhivatalnokok különben sem busás, törvényes alapon fekvő jövedelmeit, jogait csorbitsa. Ezt kifeje-

zésre juttatta a konvent 344—1909. sz. határozata, melyet kerületünk 624—1909. szám alatt tudomásul vett s alkalmazkodás végett az egyházmegyéknek kiadott: „Az egyetemes konvent kimondja, hogy az egyetemes adóalaphból adandó segély iránti kérvények tárgyalásánál az egyházmegyei adóügyi külödségek által megállapított normál költségvetés kizárólag a segélyt kérő egyház rendes szükségletének s ez alapon az egyházi III. t.-cz. 12. §-ban előirt segélynek megállapítása céljára szolgál s a *belhivatalnokok díjleveleit* — melynek megállapítása az egyházi I. t.-cz. 14. §. c), illetve e) pont, 56. §. k) pont, 67. §. o) pont alapján a fokozatos egyházi hatóságok (egyházközség, egyházmegye, egyházkerület) törvényes jog és hatáskörét képezi — *nem érinti* s így a díjlevelek alkalmazásánál vagy megújításánál a normál költségvetés tételei sem az illető egyházközséggel, sem az illető javadalmassal szemben nem kötelezők. Az érvényben levő díjlevél szerinti javadalom kiszolgáltatása körül az egyházközség és javadalma között felmerülő vitás ügyek elintézése az egyházi V. t.-cz. szerint kizárólag az egyházi bíróság jog és hatáskörébe tartozik. Ily vitás ügyek előreláthatólag sok esetben fognak felmerülni, mert a termény és szolgáltatmánybeli értékek változásait az egyetemes adóalaphból adott segélyek megállapításánál nyomon követni nem lehet, hanem feltétlenül szükséges, hogy a hosszabb időn át mutatókozó átlagárak vétessenek alapul.“

Ezzel szemben szomorúan kellett tapasztalnom, hogy sok helyen elhitette valaki a néppel, hogy nem köteles egyebet teljesíteni az egyház, mint azt, ami a normál költségvetésbe vétetett fel, vagyis a terményeket ebből kifolyólag önhatalmulag 11 filléres buza s 9 filléres rozs ár mellett megválthatja és így a díjleveleket egyoldalulag megváltoztathatja. Sőt még tovább mentek a törvény ferdtetésében s nem ritka az a törekvés, hogy az egyházak nem tartoznak a belhivatalnokok földjeit tovább műveltetni, az eddigi fát kiszolgáltatni, épületeket, kerítéseket fenntartani s javíttatni, végre némely egyház elakarja venni a belhivatalnokok földjeit s azok helyett csakis azon összeget akarják fizetni, amely a kongrua megállapításánál felvétellett.

Ezekről bővebb felvilágosítást fog adni az egyes esetek tárgyalása közgyűlésünk folyamán.

Személyesen voltam kint több egyházban, de törvénymagyarázatom s békítési törekvésem eredményre nem vezetett. Épen ezért említettem fel ezeket, hogy a közgyűlés s részben

a bíróság találja meg a helyes megoldást s tekintélyével, bölcsességével talán lecsillapíthatja a felzaklatott kedélyeket.

Mennyire ment a törvény meg nem értése és félremagyarázása legekklatásabbul bizonyítja az a tünet, hogy vannak egyházak, hol segélykérés nélkül akarják behozni a 10%-os adózást, nyilván azon célból, hogy a belhivatalnokok díjleveleit is leszállítsák s megváltoztassák. Erre is ad példát a tárgysorozat.

Az adócsökkentési segélytől vártuk azt is, hogy a teher könnyítéssel megszilárdulnak iskoláink s alább száll az államosítási törekvés. E tekintetben is csalódás következett be.

Néhol kényszerítéssel kellett kieroszakolni az egyetemes adóalaphoz folyamodást, sőt van eset, hogy a megnyert segély dacára feladatott az iskola.

Egyházunk mintha léggömb volna, melynek emelkedését biztosítandó, kidobjuk a legsúlyosabb terhet akkor is, ha az nem homokkal töltött zsák, hanem drága kincs!

Egyházkerületünk rendeletére Dr. Körösi Kálmán kiküldöttel tárgyalunk s vizsgálatot tartottunk Nagykárolyban, Kismajtényban, Királydarócson, Parasznyán, hol az iskolák államosítása kísértett. Ez ügyben a kerület fog dönteni, de annyit jelezhetek, hogy talán két helyen sikerült levenni az államosítást a napirendről.

Sötét ecsetvonást huzott egyházmegyénk képére az ököritői megrendítő katasztrófa is, hol Nagyecsedről, Mátészalkáról s Ópályiból is többen estek a tűzvész áldozatául, minek folytán Nagyecsedről 5, Mátészalkáról 5, Ópályiból 1 család, illetve egyén lett kitüntetve, mint akik anyagi segélyezésre szorulnak, nagy részök a kenyérkeresőt veszítvén el szerencsétlenség folytán.

Főtiszteletű püspök ur, aki személyesen is megjelent Ököritón elnöktársával, elrendeltette egyházmegyénkben is a gyűjtést az áldozatok hátramaradottai számára, melyre eddig néhány egyház példaadóan adakozott (Fábiánháza 69-81 kor. Szaniszló 59-70 kor. Kismajtény 16-68 kor. Csomaköz 11-50 Iriny 10-40 kor. stb.) de még eddig 27 egyház semmit sem küldött, holott 285 család várja sürgősen a mindennapi kenyeret.

Sötétíti egyházmegyénk képét egyik lelkészünk, Lányi Kálmán hodászi lelkész halála is, ki február 25-én szólítottatott el, hosszas szenvedés után. Temetésén számosan jelentünk meg s az egyházmegye nevében koszorút helyeztem ravatalára.

Egyházmegyénk rendelete szerint rövid életrajza közzé fog tétetni jegyzőkönyvünkben, áldott emlékét őrizzük meg szíveinkben kartársi kegyelettel.

A törvényszabta intézkedéseket megtettem, de az egyházban felmerült díjlevélváltoztatási törekvések a sima lebonyolítást akadályozzák.

Kerületünk is szenvedett veszteséget halálozás folytán. Szikszay Zoltán máramaros-ugocsai esperes és Simonffy Imre kerületi tanácsbíró, a debreczeni főiskolánk nagyérdemű gondnoka mult gyűlésünk óta elhaltak. Emléköket s érdemeiket méltán örökitjük meg jegyzőkönyvünkben.

De térjünk át a világosabb színekre.

Egyházmegyénk gondnokát ismételten az a kitüntetés érte, hogy Hajdúvármegye és Debreczen város főispáni székébe ültetett. Beiktatási ünnepélyén, mely valóban impozáns volt, egyházmegyénk küldöttség által vett részt március 3-án Debreczenben s kifejeztük önzetlen tiszteletünket, ragaszkodásunkat s kértük, hogy tartsa meg egyházmegyénket továbbra is jóindulatában.

Megjelentünk egyházmegyénk képviselőjében március 14-én Nagykárolyban is, midőn Csaba Adorján öméltósága, hitsorsosunk, Szatmár vármegye főispáni székébe iktattatott be. Reménylem mindkét szereplést a közgyűlés helyeslőleg veszi tudomásul s kívánja, hogy az ünnepélyesen beiktatott főispánok, egyházunknak erős oszlopai, sokáig lehessenek büszkeségeink, fantoraink!

Egyéb változások a következők:

Dózsa Jenő kántorjánosii segédlelkész márczius 6-ikán állását elhagyván, lelkészszé meghívás folytán, helyére püspök ur Rácz István szegedi segédlelkészt bocsátotta ki, minek folytán fakultáltam.

Balla László érkörtvélyesi tanítót s Tóth Erzsébet szamoszegi tanítónőt, miután hiányzó okmányaikat bemutatták, ideiglenesen megerősítettem s kérem végleges megerősítettésöket.

Albert Dezső (oklevelet szerzett Máramarosszigeten 1908. jun. 23.) Fábiánházára megválasztatott (Karácsony Venczel helyébe) 1909. szept. 25-ikén; Nagy Margit (oklevelet szerzett Debreczenben 1907. jun. 29.) Dobrára megválasztatott 1910. január 6-ikán (Sarkadi Vilma utódjául) szintén véglegesen megerősíthetők s amennyiben még hivatalos esküt nem tettek, erre utasítandók.

Azon elnöki intézkedések felsorolását mellőzve, melyek körlevél útján történtek s így ismereteseek, csak annyit említek fel, hogy több felhívás kiáltó szó maradt a pusztában; így csekély az eredmény a díjlevelek megerősítésére nézve, pedig kerületi utasítás szerint a tanítói díjlevelek, t. i. azok, amelyek kerületi közgyűlés által még nincsenek megerősítve, 1910. október 1. napjáig megerősítve felterjesztendők; már most hogyan lehetséges ez, ha a mostani gyűlésre be nem adattak? Sajnáltnám, ha ebből kellemetlenség származna, de oka nem leszek, annyi felszólítás után.

A valláseggyenlőségi szövetségbe két egyházból van jelentve belépés, a Kálvin debreczeni emlékére néhány egyház adakozván, eddig nem tettem felterjesztést azért, mert a valláseggyenlőségi szövetségbe azon egyházakból nincs belépés, ahonnan joggal várhatnók, a kálvin emlékműbizottság élén pedig szeretett s tisztelt gondnokunk állván, szégyenlettem volna addig beküldeni a csekély összeget, míg minden egyház hozzá nem járul filléreivel.

Virágvasárnapi perselypénz beküldése is hiányosan történik. Tisztelettel kérem a Nagytiszteletű és Méltóságos Közgyűlést, méltóztassék intézkedni jelentésem kapcsán a felmerült zavarokra vonatkozólag a tárgysorozat megfelelő helyein;

továbbá az ideiglenesen megerősített tanítók végleges megerősítése és eskütétele elrendelésével;

végre utasítani esperest, hogy a díjlevelek megerősítése, a valláseggyenlőségi szövetség, Kálvin emlékmű, ököritői adomány s virágvasárnapi perselypénz ügyében sürgős és utolsó körlevelet bocsásson szét, felhíván a késlelkedőket azonnali eljárásra.

Kiváló tiszteletem nyilvánításával vagyok

A Nagytiszteletű és Méltóságos Közgyűlésnek

Nagyecsed, 1910. április 26.

alázatos szolgája

Berey József,

esperes.

Esperes felolvasott jelentése tudomásul vétetik s jegyzőkönyvben közzététetni határozatlik. A jelentésben foglalt javaslatok határozati erőre emeltetvén, Balla László körtvélyesi, Tóth Erzsébet szamosszegi, Albert Dezső fábiánházi, Nagy Margit dobrai tanítók, illetve tanítónők álla-

saikban véglegesen megerősítettnek s a mennyiben még hivatalos esküt nem tettek, erre utasíttatnak.

Végül felkéretik az esperes, hogy a díjlevelek megerősítése, a vallásegyenlőségi szövetség, Kálvin emlékmű, ököritői adomány s virágvasárnap perselypénz beküldése ügyében a késlekedők megsürgetése végett még egy és utolsó körlevelet bocsásson szét.

6. sz. Hivatali esküt még nem tett tanítók illetve tanítónők annak letételére hivatván fel,

Nagy Margit dobrai, Tóth Erzsébet szamoszegi tanítónők, Balogh József dobrai, Géder József dobrai, Ottmájer Gyula kismajtényi, Albert Dezső fábianházi tanítók a gyűlés színe előtt ünnepélyesen feleskettetnek s részükre az eskületételéről bizonyítvány adatik.

7. sz. Rendes államsegély iránti kérvények beterjesztetvén, azok elbírálása és a segély kiosztása iránti javaslat megtételére Kacsó Károly elnökle alatt Havas Gyula, Bodoky Béla és Csutoros Albert közgyűlési tagok kiküldettek, jelentésök még a gyűlés folyama alatt elvárattván.

8. sz. Beterjesztetett a „Magyar Ref. Énekvezérek Egyesületé”-nek kérelme, évi 10 kor. állandó segély nyújtása iránt.

Közgyűlés — tekintve, hogy az egyesület célja az egyházi ének és zene művelése és fejlesztése — az évi 10 kor. segélyt megadni rendeli.

9. sz. Esperes előterjeszti a szatmári ref. főgimnázium 300 éves jubileumára szóló meghívást s indítványozta, hogy a közgyűlés a nevezett főgimnázium részére egyszersmindenkorra 50 koronát utaljon ki a közpénztár terhére.

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul a jubileumra szóló meghívást s a gimnázium javára egyszersmindenkorra 100 koronát ajánl fel azon kikötéssel, hogy a fentartó testületben az egyházmegye küldöttségének szavazati joga lehessen.

10. sz. Olvastatott az irinyi egyház kérelme, melyben presbytériumának az eddigi 8 tag mellé még 4 új taggal leendő kibővíthetését kérelmezi.

Az irinyi egyház tanács tagjainak létszámát — tekintettel az Egyházi törvény I. t.-cz. 28. §-ára — az eddigi 8 helyett 12-ben állapítja meg közgyűlésünk.

11. sz. Beterjesztetett a Tar András és társai ópályi lakosoknak Király István és társai ópályi lakosok elleni 774—1910. sz. telekkönyvi bekebelezési végzése.

Miután az egyházmegyének, mint első helyen bekebelezett jelzálogos hitelezőnek érdeke az ingatlan eladása és telekkönyvi lejegyzése által sérelmet egyáltalában nem szenved, ügyész javaslatára a telekkönyvi bejegyzés és átírás az egyházmegyei közgyűlés által tudomásul vétetik.

12. sz. Tárgyaltatott az érendrédi és dengelegi egyházak kérelme, melyben előadják, hogy a néhai Nagy Sándorné szül. Vaday Zsuzsanna asszony által végrendeletileg a nevezett egyházaknak hagyományozott s a dengelegi 302. sz. betétben A. + 1. sorsz. 1469. hrsz. alatt foglalt 4 kat. hold 921 □-öl területű ingatlan telekkönyvileg az illető egyházak nevére átiratott s kérelmezik, hogy ezen ingatlan eladására s a másolatban csatolt végrendelet értelmében a befolyó vételárnak a két egyház közt a megszabott célra leendő felosztására az engedély megadassék.

A becsatolt végrendelet értelmében a kérdéses ingatlan eladására az engedély megadatik s az alapítvány elfogadása engedélyeztetik. Együttal utasítja a közgyűlés a dengelegi és érendrédi egyházakat, hogy az alapító leveleket 3 példányban kiállítva a végrendelet másolatával együtt, valamint az eladás fogantatosítása után a szerződéseket megerősítő záradékkal ellátás céljából a felsőbb egyházi hatóság elé felterjeszszék.

13. sz. Kéry Pál paposi lelkész 65 évet meghaladó életkorára s idült betegségére hivatkozva, jelen közgyűlésről elmaradását bejelenti s kéri egyuttal a közgyűlést, hogy előadott

okai alapján öt a Nagykárolyban tartandó gyűlések látogatása alól egyszersmindenkorra felmentse.

Közgyűlés a Kéry Pál kérelmének helyt adván, előhaladó életkorára s meggyengült egészségi állapotára való tekintettel öt a Nagykárolyban tartandó e. m. gyűlések látogatása alól egyszersmindenkorra felmenti.

14. sz. Olvastatott Kéry Pál paposi lelkész kérelme, mely parókhialis cselédház építésére s szőlőtelepítésre felvett 200 kor. közpénztári kölcsönének kamatát 8%-ról 6%-ra leszállítani kérelmezi.

Közgyűlés a kérelem értelmében már előbb határozván, újabb határozathozatala mellőztetik.

15. sz. Érendréd megerősítés végett beterjeszti magtári alapszabályait.

Az érendrédi egyház magtári alapszabályai kifogástalanoknak találtatván, megerősítettnek.

16. sz. Az egyházmegye ellen kirótt illeték egyenérték ügyében ügyész jelenti, hogy a II-od foku határozat indokainak figyelembe vétele mellett sikert nem remélvén, az ellen panasszal nem élt. A mennyiben azonban alkalmilag a pénzügyigazgatóságnál az előiratokat átvizsgálva, alapos okot találna az újra felvételre, az iránt a lépéseket megteendi.

Ügyész jelentését a közgyűlés tudomásul veszi.

17. sz. Szobonya József jármi-i lelkész és neje Csizmadia Mária a jármi-i ref. egyházközség részére, általuk később megjelölendő célra megvásárolták Jármiban a jármi 29. sz. tkvi betétben 300., 307., 308., 309., 310. és 301. hrszámok alatt felvett felparcellázás alatt álló, külsőségét képező ingatlanokból 1200 □-öles kis holdakban 25 hold 440 □-öl területű ingatlant, a jelenlegi tkvi tulajdonosok Nánássy Andor, Bleuer Béla és Goldberger Sámuel nagyállói lakosoktól 7960 kor. 50 fillér vételárért, illetve megajándékozták a jármi egyházközséget a fenti vételár s közlekedési utak, mérnöki és egyéb költségek fedezésére összesen 8394 kor. 45 fillérrel, viszont kikötvén ezen megvásárolt ingatlannak általuk életfogytiglani haszon-

élvezetét, úgy azonban, hogy ezen ingatlanok mindennemű adóját az ajándékozók fizetik mindaddig, míg a haszonélvezet tart. Ezen ajándékozást képező jogügyletet a jármi egyháztanács 1909. dec. 27-én tartott gyűlésében, valamint az ugyanazon napon tartott egyházközségi közgyűlés is egyhangulag hozott határozattal elfogadta. Minélfogva kéri az ajándékozó Szobonya József és neje, előbbi a jármi egyházközség nevében is az egyházmegyei közgyűlést, hogy ezen ajándékozási jogügyletet tudomásul vennie s a becsatolt adás-vevési szerződést jóváhagyási záradékkal ellátni és felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerülethez felterjeszteni méltóztassék.

Az egyházmegyei közgyűlés a nemesszivű jóltevők kegyes ajándékát tudomásul veszi, érte a maga részéről is legmelegebb köszönetét nyilvánítja, a jogügyletnek, — bár az illeték egyenértéknek, nem különben a kir. kincstári átruházási illetéknek ki által leendő viseléséről ügyfelek között megállapodás nem létesült, — Szobonya József ref. lelkész és neje Csizmadia Mária holtiglani haszonélvezeti jogának fentartása mellett is, a jármi-i ref. egyház érdekében hozzájárul, a jóváhagyási záradékot azonban csak azon esetben rendeli a szerződésre rávezettetni és a szerződést csak akkor terjeszti fel felsőbb jóváhagyás végett, ha a jogügylet tárgyát képező ingatlanok tkvi elkülönítése keresztül vitetett és a folyamodók a szerződés szövegében említett, közokiratba foglalt s a szerződést kiállító egyik eladó megbizottja Bleuer Jenő meghatalmazását s a szerződés 2 példánybani másolatát csatolják.

18. sz. Esperes felhívja a közgyűlést egy lelkészi és egy világi egyházkerületi képviselő megválasztására.

Közgyűlés a nagykárolyi egyházmegyének az egyházkerületen leendő képviselőjével a jelen évre lelkészi részről Kincses István em. jegyzőt, világi részről Domahidy István közgyűlési tagot bizza meg.

19. sz. Olvastatott özv. Kubinyi Károlyné kérvénye, melyben mint vagyontalan, szegény, azon alapon, hogy 250 kor.

évi nyugdíjából megélni nem tud, az em. gyámintézeti pénztárból még 100 kor. segély kiutalásáért folyamodik.

Egyházmegyei gyámintézetünk jövedelme mely ma már csak a tőkék kamataiból s némi segélyből áll, kimerítve lévén, a kérelmet közgyűlésünk nem teljesítheti, azonban a benyújtott folyamodást segélyezés végett a főtiszt. Püspöki hivatalhoz ajánlólag terjeszti fel.

20. sz. Olvastatott Buzás Lajosné kérvénye, melyben Ilona leánya részére, mivel az még ideiglenesen van helyettes tanítónőül alkalmazva, a rendes gyámdíjat folyósíttatni kéri.

1909. ápr. 21-iki közgyűlés 30. sz. határozata a kérelem értelmében intézkedvén, újabb határozathozatal mellőztetett.

21. sz. Több lelkész-özvegy az em. gyámintézeti nyugdíjnak továbbra is egy összegben leendő kiutalásáért folyamodik és pedig azon alapon, mert a félévenként történő fizetésről kellő időben értesítve nem lévén, az eedigi szokás szerint rendelkeztek be.

A kérelemben foglalt indokot figyelembe véve közgyűlésünk, a gyámdíjakat ez évben még egyszerre, jövőre azonban már fél évi részletekben rendeli kiutalni.

22. sz. Tárgyaltatott Batta Miklós kérelme, mely szerint magát a rajta követelt mintegy 50 kor. hátralékos egyházmegyei gyámintézeti járulék fizetése alól felmentetni kéri azon indokból, mert Olcsván lelkészi hivatalába csak 1907. június 30-án lett beiktatva s azon évben csak a fél jövedelmét élvezte, 1908-ban pedig az új törvény az országos gyámintézetbe való belépésre kötelezte s ezzel az egyházm. -gyámintézetbe való belépési kötelezettsége megszűnt, de meg sohasem nyert értesítést arra nézve, hogy az egyházmegyei gyámintézetnek — mint kötelezett tagja (?) valamivel tartoznék.

Közgyűlésünk Batta Miklós kérelmét elutasítja azon okból, mert 1907-ben már csak az önként jelentkezők vétettek fel em. gyámintézetünkbe s hogy folyamodó ezek közé tartozott, kitetszik abból, hogy az azon év okt. közgy.

jkvében neve már a gyámintézeti hátralékosok közt szerepel.

23. sz. Iriny megerősítés végett beterjeszti az 1910. évi febr. 20-án tartott egyházközségi közgyűlésnek I. sz. határozatát, mely szerint az iskola építéshez szükségelt anyagok beszállítási költségeinek fedezésére 550 kor. rendkívüli adót állapít meg s annak az egyközség tagjaira vagyon aránylag leendő kivetésével a presbyteriumot és lelkészt megbizza.

Az irinyi egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvének becsatolt kivonatából kitűnően az, hogy a gyűlésen jelenvolt 28 egyháztagnak az 550 kor. rendkívüli adókivetését egyhangulag elfogadta s a határozat ellen felelkezés be nem adatott: közgyűlésünk azt megerősíti.

24. sz. A rendes államsegély kiosztására vonatkozó javaslat megtételére kiküldött bizottság beterjeszti jegyzőkönyvét.

Közgyűlés a segélyosztó-bizottság javaslatát elfogadván, segélyeztetni határozottak a lelkészek közül: Szabó Lajos domahidai, Szabó Menyhért kaplonyi, Tukacs Lajos nyírmegyesi, Uray József csomaközi lelkészek, — a tanítók közül: Becske Bertalan mátészalkai, Meleg Dániel kaplonyi, Szoboszlai Pál mátészalkai, Jánki Viktor királydaróczi, Tóth Imre mátészalkai és Huszti Mária nyírmegyesi tanítók illetve tanítónő. A folyamodó egyházak kivétel nélkül segélyeztetettek és pedig: Krasznaszentmiklós, Királydaróc, Parasznya, Papos, Ópályi, Iriny, Dengeleg, Mezőpetri, Gebe, Mérk, Járm, Kismajtény, Szaniszló, Fábiánháza és Csomaköz egyenlő arányban.

25. sz. Olvastatott Pótor Elemér csengeri lelkész kérvénye, melyben kérelmezi, hogy egyházmegyei gyámintézetünk tagjai közzé felvétessék, kötelezven magát az 1905. évi január 1-től, az olcsvaapáti lelkésszégből történt távozása óta esedékes mindennemű járulékoknak, valamint jövőbeli kötelezettségeknek pontos teljesítésére.

Amennyiben egyházmegyénk a lelkészi özvegy, árva gyámintézet sorompóját a saját kebelbeli

lelkészek előtt is lezárta s amennyiben a gyámintézet különben is tulterhelt tőkéje csekély tagdíjak mellett esetleges nagyobb ellenszolgáltatást nem teljesíthet: közgyűlés Pótor Elemér kérelmének helyt nem adhat.

26. sz. Tárgyaltatott az olcsvaapáti-i egyház kérelme, melyben az egyházmegyei gyámintézeti pénztár által 1908. évről hátralékos járulék és ennek f. évi 6%-os kamata fejében követelt 25.82 kor. fizetése alól felmentését kéri az Egyházi törvény VII. cz. 27. §-a alapján.

Közgyűlés az olcsvaapáti-i egyház kérelmét teljesíthetőnek nem találta, mivel a gyámintézeti járulék az 1908. évre még minden egyházra kiróvatott s az ellen egyetlen egyház, így olcsvaapáti sem felebbezett annak idején.

27. sz. Olvasztatott az egyházmegyei számvevőszék jelentése az 1909-ik évi egyházgondnoki, egyházi kölcsön magtári számadásokról s az 1910-ik évi egyházi költségelőirányzatokról:

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Számvevőszéki jelentésünket a kebelbeli egyházak 1909-ik évi gondnoki, egyházi kölcsön magtári számadásairól, valamint az 1910-ik évi költségelőirányzatokról, a következőkben van szerencsénk előterjeszteni.

Harmincöt egyház közül 1910. ápril első napjáig 27 egyházból érkeztek be a számadások s költségelőirányzatok. A múlt évben 24-ből. Némi javulás. Ezeket egyenként, tételről-tételre átvizsgáltuk s kisebb-nagyobb, de a lényegét súlyosan nem érintő hiányok leszámításával, a legtöbb esetben pótolásával, valamennyit elfogadhatónak találtuk s megerősítésre ajánljuk. Jó benyomást tett reánk az a fokozottabb gondosság, mely a számadási munkálatok készítésénél általában nyilvánult. Megjegyezni kívánjuk azonban, hogy a mérki számadásban 2.40 korona összeget, mely „számadás vizsgálásakor költség“ címen van bevezetve, mivel illet egyházi közigazgatásunk nem ismer, gondnok terhére irtunk. A szaniszlói számadásban az ellen nyugtákat, lelkész igazolványai helyettesítik, a mi szabályellenes. Végül utasíttatni kívánjuk a nyírmegyesi egyháztanácsot,

hogy a tanító költöztetése címen, az egyház pénztárából fizetett 77 korona összeget, mivel a költöztetés természetben lett volna teljesen eszközrendő, akár a közszolgálat alól magukat kivont egyháztagokon való behajtás, akár pótdó kivetése után térítse vissza. A kaplonyi presbytérium által gondnok terhére tett 20 korona, mivel az 1909-ik évi költségelőirányzatban az egyházfi fizetésére kiadott ezen nehézményelt 20 korona valósággal felvan véve, gondnok javára iratott.

Megerősítésre ajánljuk névszerint a csomaközi, börvelyi, szamosszegi, hodászi, mérki, kántorjánosi, szaniszlói, nagykárolyi, nyirmegyesi, berei, érdengelegi, olcsvaapáti, parasznyai, géresi, kismajtényi, nagyecsed, paposi, irinyi, domahidai, dobrai, ópályi, krasznaszentmihályi, érendrédi, kaplonyi, királydaráci, érkötvéhesi, vitkai 1909-ik évi egyházigazgatói, egyházi kölcsönmagtári számadásokat s 1910-ik évi költségelőirányzatokat. A gebei, jármii, mátészalkai, fábiánházai, gencsi később érkezett számadások megvizsgálhatók nem voltak.

A számadást nem küldött ilki, nagydobosi, olcsvai, egyházigazgatókkal szemben javasoljuk, hogy számvevőszék terhére szálljon ki.

Egyben tisztelettel kérjük a Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlést, hogy a múlt évi nagykárolyi közgyűlésünk 12-ik jegyzőkönyvi számában kimondott határozatának végrehajtásával, „hogy nyomattassék egyházi adófükönyv, nyugta, ellen nyugta“, — bizza meg számvevőszékét.

Kiváló tiszteletünk mellett maradtunk

Nagykároly, 1910. ápril 27.

alázatos szolgálai:

Tukacs Lajos,

sz. v. sz. tag.

Kacsó Károly.

sz. v. sz. tag.

Havas Gyula,

e. m. számv. elnök.

A számvevőszék felolvasott jelentése tudomásul vétetvén, a késedelmező egyházak a számadásoknak 6 heti záros határidő alatt leendő beküldésére eszperes által felszólítandók s utasítatik a számvevőszék, hogy a felszólításnak eleget nem tevő egyházakba a mulasztó előljárók költségére kiszállván, a számadásokat a helyszinén elkészítsék.

28. sz. Tárgyalás alá vétetett Havas Gyula számvevőszéki elnöknek a 69—1909. sz. közgyűlési határozat végrehajtását felfüggtő esperesi intézkedés ellen benyújtott felebbezése s ezzel kapcsolatosan Berey József esperesnek az említett közgy. határozat megváltoztatása iránti előterjesztése.

Berey József esperes érdekeltség okából a számvevőszék tagjait távozásra híván fel s az elnöki széket Uray József rangidősb lelkészi tanácsbírónak adván át, a gyűlésből maga is távozik. Havas Gyula személyi érdekeltséget fenforogni nem látván, bentmarad. Kincses István jegyző az ügyet ismertetvén, előadja, hogy az 1909. okt. közgyűlés, midőn a beterjesztett közpénztári költségvetést felolvasás nélkül elfogadta, sejtelve sem volt arról, hogy abban törvényes határozaton nyugvó évtizedes gyakorlat eltörlése foglaltatik s így olyat határozott, amit tudtán és akaratán kívül esett. Határozata tehát már ennél fogva is képtelen és semmis; de nem állhat meg a határozat azért sem, mert még a törvénynek sem lehet visszaható ereje s annyival inkább nem törölheti a költségvetés megállapításával az okt. havi közgyűlés az azon évi esperesi tiszteletdíjat és postakihordó díját, mert az már ki is fizettetett. Javasolja előadó, hogy a 69—909. sz. határozat — mint a közgyűlés tudtán és akaratán kívül keletkezett — semmisnek tekintessék s a közpénztári költségvetés megállapítása tárgyában új határozat hozassék.

Havas Gyula felebbezésének felolvasását s arra határozat hozatalát kéri.

Közgyűlés a felebbezés felolvasása s némi vita után a közpénztár költségvetésének újból elkészítésével s a jövő gyűlésre beterjesztésével a számvevőszéket megbizza.

29. sz. Tárgyaltatott Szabó Gusztáv szarvasmegyei lelkésznek kérelme, melyben tekintettel arra, hogy a III. t.-cz. 13. §-ának életbeléptetése sok egyházban feldulta a lelkész és hívek közötti jó békességet amiatt, mert az egyháztagok nem hajlandók a törvényben megállapított 10%-os adónál többet fizetni, abból pedig a díjlevelek szerint felvett értékek s az egyház egyéb szükségei egyáltalában nem fedezhetők, minél fogva a díjlevelekben foglalt termények megváltását a normális költségvetésben felvett reális értéknek meg nem felelő árban kívánják eszközölni. Kéri tehát, hogy a lelkész-kar megvédése ér-

dekében, mint más egyházmegyék — azok között a szatmári is 1909. ápr. 15 én tartott közgyűlésében tette — felhíván első sorban a lelkészeket arra, „hogy a régi belhivatalnoki fizetések csorbitatlan fentartása felett szigoruan örködjének, a régi tisztes díjleveleken — minden igaz ok nélkül — semmi változtatást ne tétessenek”: mondja ki az egyházmegyei közgyűlés határozatilag, „hogy: 1. mindazon egyházközségekben, hol a gyülekezet forsírozottan követeli a régebbi díjleveleknek az egyházi III. t.-cz. 13. §. alapján leendő átváltoztatását, — mennyiben a 10%-os és személyi adó kivetése nem érne el a régi díjlevelekben foglalt termények megváltá-i értékét, ottan pótladó kivetése által köteles a gyülekezet a hiányzó összeget fedezni. 2. A termények megváltásánál, illetve azoknak készpénzre leendő átváltoztatásánál egyedül a napi folyó ár szabja meg a termény értékének árát“.

Noha a lelkészek s általában a belhivatalnokok érdekeit biztosítja az Egyh. törv. I. t.-cz. 115. §-a, mely szerint „a lelkészek, tanárok, tanítók, énekvezérek részére megállapított fizetést megcsonkítani, alábbszállítani nem lehet“, valamint az 1909. okt. 30-án tartott konvent 344. sz. határozata, mely világosan kimondja, hogy az egyházmegyei adóügyi küldöttségek által megállapított normal költségvetés kizárólag a segélyt kérő egyház rendes szükségletének s ez alapon a segélynek megállapítása céljára szolgál s a belhivatalnokok díjleveleit nem érinti: mindazáltal a lehető surlódások elkerülése végett utasításul adja közgyűlésünk a lelkészeknek s egyházközségeknek, hogy a díjlevelek megújításánál — az I. t.-cz. 115. §-ának figyelembentartásával — az eddig érvényben volt díjlevelek fizetési tételei eredeti állapotban, tehát a terménybeliek terményekben továbbra is fentartandók, jogában állván az egyházközségnek évről-évre azok folyóár szerinti megváltása.

30. sz. Szigethy Gyula gebei lelkésznek Jeney József gondnok ellen

beadott panasza visszavonatván, ezen ügy a napirendről levétetett.

31. sz. Papp Lajos hodászi tanító panaszt emel a hodászi főgondnok ellen, mert az a presbyterium határozata ellenére a tanító házi kertjét be nem keríttette, valamint a presbytérium ellen is azon okból, mert sertésöl készíttetése iránti kérelmét elutasította.

Utasíttatik a hodászi főgondnok, hogy hivatali kötelességét fegyelmi eljárás terhe alatt teljesítse.

32. sz. Jármí megerősítés végett beterjeszti új adókulcs szerint kidolgozott adókivetési munkáját, valamint újonnan kiállított lelkészi és kántortanítói díjlevelét.

Miután a beterjesztett iratokból nem tűnik ki, hogy az új kivetéssel az egyház összes szükségai fedezve lesznek-e, ennek megállapítására közgyűlés a bizottság kiküldését határozza el. A bizottság tagjaiul Havas Gyula, Dr. Szepesi Károly és Kincses István neveztetnek ki.

33. sz. Gebei belhivatalnokok fellebbezést nyújtanak be az egyházközségi gyűlésnek 1910. febr. 6-án hozott azon határozata ellen, hogy ezentúl a hivek az egyház fentartásához sem termény, sem szolgálmány teljesítésével hozzá nem járulnak — egyedül a személyi adót és az egyenes adó 10%-át hajlandók fizetni.

Miután a gebei egyház már 1907. aug. 18-án megállapította egyszer az új adókulcsot, egyházmegyei gyűlés e fellebbezésnek helyt nem ad, utasítván az egyházat a már egyszer elfogadott adókulcs alapján fizetni a belhivatalnokokat.

34. sz. A nagydobosi egyháztanács és egyházközségi közgyűlés azon határozatai ellen, hogy ezentúl belhivatalnoki földek után adót nem fizet, semminemű természetbeli szolgálmányt nem teljesít, — fellebbezést adnak be belhivatalnokok, kérve az egyházmegyei gyűlést, hogy díjlevelökben foglalt fizetések és kötelességek teljesítésére utasítsa az egyházat.

A kérelemnek hely adatik, utasítván a nagydobosi egyház, hogy belhivatalnokainak díjlevelökben foglalt fizetésöket ezután is szolgáltatassa be; azon joga fentartatik azonban az egy-

háznak, hogy új egyházi adókulcsot léptessen életbe, mikor a mutatkozó hiányt pótdó kivétessel fedezheti.

35. sz. Szamoszegen új adókulcsot óhajtanak életbe léptetni, de mert az előzetes hangulathból az tűnik ki, hogy az a belhivatalnoki fizetések letörésével czéloztatik:

egyházmegyei gyűlésünk utasítja a szamoszegi egyházat, hogy költségelőirányzatát az új adókulcsra vonatkozólag úgy állapítsa meg, hogy a belhivatalnoki fizetések csomkulása nélkül a szükséglet fedezve legyen — addig az új adókulcs meg nem erősítettik.

36. sz. Gencsi egyházközség azt kéri, hogy engedjék meg az egyh. III. t.-c. 13. §. alapján az új adózási rendszer behozatala.

Az egyházközségnek joga lévén az új adókulcs életbeléptetésére, a kérelemnek helyt ad az egyházmegyei gyűlés, elvárva, hogy a kellő fedezet legyen feltüntetve a szükségletre.

37. sz. Beérkezett a berei egyházból a belhivatalnokok díjlevele megerősítés végett. Bár formai tekintetben nincs kifogása egyházmegyei gyűlésnek a beterjesztett díjlevelek ellen, de mert a 9 filléres rozs ár számításával csomkulni látszik a díjlevél a lelkészi fizetésnél:

újabb pótlásig annak megerősítése elhalasztatik.

38. sz. A mátészalkai lelkészi díjlevél — miután benne semmi változtatás nincs:

egyházmegyénk által megerősítés végett a kerületre felterjesztetik.

39. sz. A géresi egyház iskoláinak államosíthatása végett terjeszti be kérelmét az egyházmegyére.

Közgyűlésünk a géresi egyház presbyteriumának és közgyűlésének azon kérelmét illetve határozatát, hogy iskoláit az államnak átadja, megsemmisíti; egyrészt azért, mert igazolva nincs, hogy ezen határozatok kihirdettettek-e és azok

ellen felszólamlás a törvényes időn belül nem adatott-e be, másrészt azért, mert évi költségvetéséből az tűnik ki, hogy az egyház nincs oly nyomasztó anyagi helyzetben, aminek folytán kénytelen volna megválni iskolájának felekezeti jellegétől.

40. sz. A királydaróci egyházközség presbyteriumának jegyzőkönyvi kivonat alakjában benyújtott emlékirata,

mely az iskola államosításának ügyét tárgyalja, mely ügy az egyházkerület 475—909. sz. határozatának alapját képezi — felterjesztetni határoztatik az egyházkerületre.

41. sz. Az ópályi egyházközség megerősítés végett beterjeszti az 1910. ápril 10-én tartott presbyteri és az 1910. évi ápril hó 26-án tartott egyházközségi közgyűlés azon határozatát, mely szerint iskoláját a nyári szünidő tartama alatt felépítteti s az ezzel felmerülő költségek fedezésére egyháztagjaira állami adójuk arányában rendkívüli adót fog kivetni.

Közgyűlés az ópályi egyházközségnek iskola építés céljaira állami adó arányában kivetendő rendkívüli egyházi adó iránt hozott presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatát megerősíti.

42. sz. A jármí egyházközség jóváhagyás végett beterjeszti a presbyteri és egyházközségi határozatok kapcsán iskola építésére vonatkozó tervet és költségvetést, kérvén annak jóváhagyását s az építésre az engedély megadását.

Közgyűlés a jármí egyházközség iskola építésre vonatkozó tervét és költségvetését egyházmegyei szakértő által megjelölt hiányok pótlásával elfogadja és az építésre az engedélyt megadja.

43. sz. Jármí iskolaépítési költségeinek fedezésére 2592 K kölcsönnek az egyházmegyei gyámintézeti, esetleg a debreczeni főiskolai pénztárból leendő felvételére engedélyt kér.

Jármí egyházközség 1910. ápril 17-én tartott presbyteri gyűlésének 4. sz. és az egyházközségnek ugyanazon napon tartott közgyűlési 1. sz. határozatát az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és a 2592 K kölcsönnek a gyámintézeti vagy főiskolai pénztárból felvehetését engedélyezi.

44. sz. Tárgyaltatott a jármí egyházközség kérvénye, melyben temploma s tornyának a betérjesztett költségvetés alapján leendő kijavíthatására az engedély megadását kéri.

Jármí egyház kérelme elfogadtatván, a templom és toronyjavításra vonatkozó betérjes tett költségvetés jóváhagyatik s az építkezésre az engedély megadatik.

45. sz. A berei és jármí egyházközség betérjeszti 2000, illetve 5000 K iskolai tőke segély iránti kérelmeiket, kérvén azoknak az egyházkerületre pártolólag való felterjesztését.

Közgyűlés a berei egyház kérelmét első sorban, a jármí egyházét másodszorban pártolólag terjeszti fel az egyházkerületre.

46. sz. Tárgyaltatott az irinyi egyházközség kérvénye, melyben iskolaépítés és adósságtörlesztésre 1200 K közalapi segélyt kér.

Közgyűlésünk az irinyi szegény kisdéd egyház kérelmét — tekintve, hogy maga is ereje teljes megfeszítésével igyekszik az iskolát nemcsak megtartani, de kellően fejleszteni is — 1200 K közalapi segélyre a legmelegebben ajánlja s kérvényét az egyházkerületre felterjeszteni határozza.

47. sz. A kántorjánosi egyházközség lelkészi lakásának ujraépítése céljából 4000 K közalapi segélyért folyamodik s költségvetésének jóváhagyását s az építés engedélyezését kéri.

A folyamodó kántorjánosi egyház által betérjesztett költségvetés méretek és azon alapuló adatok hiányában el nem bírálható ugyan, de hogy a paplaknak tovább már el nem odázható újból építése halasztást ne szenvedjen, egyházmegyei közgyűlés a kért építést elvben engedélyezi, utasítván folyamodó egyházat, hogy az épületről tervet s költségvetést készítvén, azt espereshez pótlólag terjessze be.

Az így utólag betérjesztendő terv és költségvetés alapján a kért 4000 kor. közalapi segély iránti kérvénynek az egyházkerülethez felterjesztésével az esperes ur megbizatik.

48. sz. Tárgyaltatott a dobrai egyházközség kérvénye, melyben a m. kir. építészeti hivatal által részére megküldött szabványterv szerint építendő iskola és tanítói lakás engedélyezését s az egyházmegyei gyámintézeti, esetleg a főiskolai pénztárból 4000 kor. kölcsönnek rövid időre felvehetését kérelmezi.

A benyújtott terv alapján — miután az a kiadott hivatalos szabványnyal teljesen azonos — az iskola és tanítói lakás építésére az engedélyt megadja közgyűlésünk. S mivel a kölcsönveendő 4000 kor. hiányzó összeget az egyháztagokra kivetni rendelte vagyon arányában s ez által a felveendő kölcsön rövid időn leendő visszafizetése biztosítva van: a kért 4000 kor. kölcsön a dobrai ref. egyház részére 1910. évi október 1-én leendő visszafizetés kötelezettsége mellett az egyházmegyei gyámpénztárból megadatni határoztatik s folyósításával esperes megbizatik.

49. sz. A királydaróci egyház templomának helyreállítására vonatkozó költségvetést jóváhagyás végett beterjeszti s egyuttal 1856 kor. közalapi segélyért folyamodik a javítás költségeinek fedezésére.

A beterjesztett költségvetés alapján a templom-renováció — azon kikötéssel, hogy a végzendő munka a felülvizsgálatkor pontosan bemérendő munka mennyisége szerint lesz fizetendő — engedélyeztetik s egyidejűleg folyamodó egyház 4000 kor. segély iránti kérvénye az egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjesztetni határoztatik.

50. sz. A géresi egyház megerősítés végett beterjeszti azon egyházközségi közgyűlésileg hozott határozatát, hogy használatból kiment gőzmalmát a Graepel Hugó cég által henger-szék, koptató felvonó és szitával felszereltethesse 6801 korona költséggel, mely összeg az üzembeátadástól számított 10 éven keresztül 6% kamat mellett tetszésszerinti tőketörlesztéssel fizetetik ki.

Amennyiben a felsorolt indokok teljesen igazolják, hogy a malom korszerű átalakítása az egyház érdekének megfelel s a vállalkozó cég

által ajánlatba tett fizetési feltételek kedvezők, közgyűlés a géresi egyház által tervbe vett gőzmalomátalakítást engedélyezi s az egyházközségi közgyűlésnek 1910. ápr. 17-én 3. és 4. sz. a. hozott idevonatkozó határozatát megerősíti.

51. sz. Olvastatott a beregi egyházmegye 1909. szept. 8-án tartott közgyűlésének 129. sz. határozata, melyben csatlakozásra hívja fel egyházmegyénket is arra nézve, hogy lépések tétessenek a felsőbb egyházi hatóságnál avégből, hogy jövőben a bevehetetlennek minősített egyházi adók 5% helyett 10%-ban állapíttassanak meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk hozzájárul a beregi egyházmegyei közgyűlés azon határozatához, hogy lépések tétessenek az illetékes felsőbb egyházi hatóságnál arra nézve, hogy a bevehetetlennek minősített egyházi adók 5% helyett 10%-ban állapíttassa meg s ennek megfelelő kárpótlásban részesíttessenek az adósegélyből az egyes egyházak.

52. sz. Beterjesztetett az e. m. tanítóegyesület kérelme, melyben határozatot kérnek arra nézve, hogy amennyiben a körlátogató tanítók más kör területére küldetnek ki iskolavizsgálatra: fuvardíjaikat a közpénztár, vagy az illető egyházak fizessék-e?

Közgyűlés a körlátogató tanítók más körbe átutazásának fuvardíját az egyházmegye közpénztárából fizetni rendeli.

53. sz. Tárgyaltatott az e. m. tanítóegyesület kérelme, melyben a tanító-gyűlésre menő tanítók fuvardíjának — amennyiben a politikai községek nem fizetnék — az iskolafentartó egyházközség által fedeztetését kéri.

Közgyűlés elrendeli, hogy mindazon helyeken, hol a felekezeti tanítók tanító-gyűlésre szóló fuvardíjának fizetését a politikai községek megtagadják: azokat az iskolafentartó egyházközség fedezze.

54. sz. A dengelegi egyházközség tudomásvétel és felsőbb egyházi hatósághoz leendő felterjesztés végett benyújtja a következő, már régebbi idő óta életben levő kétféle alapítványáról kiállított következő alapító-levelét:

Alapító level.

Én alul is megnevezett Tóth Imre, ezidőszerint Érdengeleg községe törvényesen megválasztott segédjegyzője, — ön jó szándékomból — tehát senki által nem ösztönöztetve — egyedül ev. ref. egyházam iránti buzgóságom s szeretetem által indítva — határoztam el magamat, hogy a míg élek s Érdengelegen, vagy bármely más községben, mint segédjegyző működöm, a mostani 1906. évtől kezdve, a dengelegi ev. ref. egyház részére — még pedig egy majdan építendő torony alapjára — éven át 20 azaz husz korona; — rendes jegyzővé választásom esetén pedig akár Dengelegen, vagy bármely más községben szolgállok, éven át 100 azaz egyszáz korona kifizetésére magamat úgy kötelezem, hogy nevezett összegeket — a mondott torony alapra — mindenkor egy összegben fogom pontosan kifizetni.

Midőn ezen szándékomat az illető dengelegi ref. egyház tudomására juttatom, — Isten segítségét kérve elhatározásom teljesíthetésére, az egyház jóindulatába ajánlottan vagyok és leszek mindenkor ev. ref. egyházam hitbuzgó hive.

Dengeleg, 1906. augusztus 29.

Előttünk:

Tóth Imre m. k.

Nagy Károly m. k.,

Pap Zsigmond m. k.

Alulírt dengelegi közbirtokos tekintetbe vévén a helységben lévő helvetiai vallástételt követő növendékeknek hiányait és e részben lehető segítséggel járulni óhajtván, ezennel letesszék alapítványképen száz azaz 100 conventios ezüst forintotokat, minden forintba három ezüst huszast számítva és ezt tettelegesen által adom, a helybeli eklésiai főgondnok urnak azon világos meghagyással, hogy ezen summa minél-előbb biztos helyre kamatra kiadasson és a kamat minden esztendőben pontosan bevétessen — továbbá minden egy-egy év elfolyta után a már addig bejött kamatok is mindég a tőkéhez csatol-

tassanak, úgy, hogy minden következő években a tőke summa a kamatoknak kamatai által is nevedjen. Mely kezelés módja szerint ezen summa szaporitasson mostantól husz egymásután következő esztendeig azaz 1864. év március hónap 10-éig és ekkor végre a már megnevedett alapítványi tőkének kamatja minden esztendőben az iskola tanító élelmére — az addig is közönségesen járuló évenkénti fizetésen felül — adasson. Mely alapítványi kötelezésemet ezennel két egyenlő párban megkésztve, egyiket az eklésiát illető irományok közt leendő megtartás végett ezennel a jelenlegi eklésiai főgondnok urnak által is adom, másik párt magam részére tartván meg.

Kelt Dengelegen, március 10. 1844. F. P.

Bük László m. k.

A dengelegi egyház régi alapítványokról szóló kétrendbeli alapító-leveleit közgyűlés tudomásul veszi s az egyházkerületre felterjeszti.

55. sz. Esperes beterjeszti a máramarosszigeti liceum internátusának céljaira kibocsátott gyűjtő-ívet s kéri a közgyűlést, hogy mivel egyházmegyénkből ez időszerint is többen élvezik a nevezett liceum jótéteményeit, a közpénztár terhére azon internátus javára némi segélyt utaljon.

Közgyűlésünk esperes előterjesztését örömmel fogadván, közpénztárunkból a máramarosszigeti liceum internátusa javára egyszersmindenkorra 100 koronát rendel adományozni.

56. sz. Olvastatott a „Bethesda“ kórház érdekében kibocsátott gyűjtő-ív.

Közgyűlés a „Bethesda“ céljaira egyszersmindenkorra 10 kor. kegyadomány kifizetését rendeli el az e. m. közpénztárból.

57. sz. Mauritz Árpád e. m. közpénztárnok beterjeszti ezen állásáról való lemondását.

Közgyűlés egyhangulag nyilvánított óhaja, sőt határozata odairányulván, hogy közpénztárnok lemondását el nem fogadja: Mauritz Árpád a bizalom illetén megnyilvánulása előtt meghajol s a pénztárnoki hivatal továbbviselését elvállalja, illetve lemondását visszaveszi.

58. sz. Olvastatott Bányay Endre levele, melyben e. m. jegyzői és világi tanácsbírói állásáról való lemondását bejelenti.

Közgyűlés sajnálattal értesül Bányay Endrének v. jegyzői és bírói tisztéről történt lemondásáról s eddigi szolgálataért elismerését s köszönetét fejezván ki, felkérni határozza őt, hogy tisztét továbbra is megtartsa.

Hitelesített Mátészalkán, 1910. május 1.

Berey József,
esperes.

Kincses István,
e. jegyző.

Deme Kálmán
Király István.

Birósági ügyek:

59. sz. Biróság megválasztja kebeléből az időszaki tanácsot következőképen:

Rendes tagok: Kincses István, Tukacs Lajos,
Deme Kálmán;

Póttagok: Dr. Falussy Árpád, Havas Gyula,
Király István.

60. sz. Mező Károly adóügyi felebbezése, időközben írásban visszavonatván tárgytalanná lett.

61. sz. Berei presbyterium felebbezése. A Berey Miklós büntetéspénzében hozott határozat megfeleltetvén, ez ügyben a biróság következőképen ítelt:

Berey Miklós az általa elmulasztott s helyette mások által teljesített fuvarozás díjában reá kirótt 12 kor. megfizetésében elmarasztaltatik.

62. sz. Szigethy-Kormány ügyben a biróság következőképen ítelt:

Kormány Miklós az V. t.-c. 34. §-ának 1. 2. és 4. pontjában minősülő fegyelmi esetekben vétkesnek mondatik ki s mint visszaeső ugyanazon t.-c. 35. §-ának c.) pontja értelmében 100 korona pénzbüntetés s 41.28 kor. eljárási költségnek 15 nap alatt leendő megfizetésében elmarasztaltatik.

63. sz. Baksay-Mauritz ügyben a bíróság következőképen ítelt:

A nagykárolyi ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Mauritz Árpádot az ellene emelt panasz terhe alul felmenti.

64. sz. Székelyi lelkész ügyében a bíróság, mint delegált fegyelmi bíróság következőképen ítelt:

Varga Péter székelyi lelkészt az egyház törvény 34. §-a 1., 2., 3., 4., 6. pontjaiba ütköző cselekményekben bűnösnek találván, feddésre és 261 K 56 fillér eljárási költség megfizetésére ítélte.

LÁNYI KÁLMÁN.

1838—1910.

Anyaszentegyházunk védő bajnokai közül egy veterán harcos ismét kidőlt. Lányi Kálmán hodászi ref. lelkész február 25-ikén, hosszas szenvedés után, 72 éves korában, 44 évi lelkészkedését befejezte s megtért az ő Urához.

Született 1838. július 31-ikén Kocsordon (Szatmármegye), hol atyja Lányi János szintén lelkész volt.

Elemi iskoláit Ricsán végezte, hova atyja időközben átköltözött, aztán 1848. szeptember havában Sárospatakra ment tanulmányait folytatni. Itt végezte el a gimnáziumi és hittani szakot kitűnő eredménnyel. Majd Gebére ment rektorságra s egyuttal nevelő volt Csanádi János földbirtokos uri házábanál.

Letevén 1864. május 1—2. napjain jeles eredménnyel az első lelkészképesítő vizsgát, Császlóra ment segédlelkésznek s 1865. augusztus 9—10-ikén dicséretes osztályzattal megszerezte a lelkészi oklevelet.

Mint helyettes lelkész működött Csengerbagoson 1864. október 20-tól 1865. február 20-ig, aztán segédlelkész volt Császlón 1866. ápril 24-ig, Ricsán 1867. szeptember 17-ig, midőn a krasznaszentmihályi egyházba lelkészül elválasztatván, ott hirdette Isten igéjét s vezette egyházát 1883. június 11-ig. Ez időtől fogva a nagyobb hodászi egyházban működött 27 éven át, megtartván s emelvén tehetsége szerint a reábizott örökséget.

1868. február 24-ikén nőül vette Pásztor Borbálát, a szelid lelkületű, örömben és bánatban vele együtt érző hű nőt, ki utolsó pillanatig önfeláldozóan ápolta hosszas betegségében.

Több gyermekét nagy korukban veszítvén el, a fájdalom megtörte s testi kinos betegsége is gyötörvén, csendesen tért meg elköltözött övéihez.

Két fia közül egyik körjegyző Szamosszegen (Dezső) másik fia Elemér apja örökébe lépett s oldala mellett segédlelkész volt haláláig.

Szerettük életében a jó humoru, önzetlen érzelmű kartársat s barátot, áldott emlékét örizzük igaz kegyelettel.

TARTALOM.

	Oldal.
1. sz. Ima és megnyitás	4
2. „ Jegyzőkönyvvezetők	4
3. „ Képviselők igazolása	4
4. „ Távolmaradottak bejelentése	4
5. „ Esperesi jelentés	5
6. „ Tanítók eskütétele	10
7. „ Rendes államsegélyt kiosztó bizottság választása	10
8. „ Magyar ref. énekvezérek egyesületének kérvénye	10
9. „ Szatmári ref. főgimn. jubileuma és segélyezése	10
10. „ Irinyi presbyterium kiegészítése	11
11. „ Tar András és társai bekebelezési ügye	11
12. „ Érendréd és Dengeleg öröksége	11
13. „ Kéry Pál felmentése közgyűlésről	11
14. „ Kéry Pál kérvénye kamatláb leszállításáért	12
15. „ Érendréd magtári alapszabálya	12
16. „ Egyházmegyei illeték	12
17. „ Szobonya József és neje adománya	12
18. „ Egyházkerületi képviselők választása	13
19. „ Özv. Kubinyi Károlyné kérvénye	13
20. „ Özv. Buzás Lajosné kérvénye	14
21. „ Özveggyelkésznék kérvénye	14
22. „ Batta Miklós kérvénye	14
23. „ Iriny újabb teher kivetése	15
24. „ Rendes államsegély kiosztása	15
25. „ Pótor Elemér kérvénye	15
26. „ Olcsvaapáti-i egyház kérelme	16
27. „ Számvevőszék jelentése	16
28. „ 69—1909. számú határozat ügyében felelőbeadás .	18
29. „ Szabó Gusztáv kérelme s határozat III. t.-c. 13.	
§-hoz	18
30. „ Szigethy Gyula panasza	19
31. „ Papp Lajos panasza	20

